

НАРЕДБА № 5 ОТ 12 АВГУСТ 2016 Г. ЗА УСЛОВИЯТА, РЕДА И НАЧИНА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ВЪНШНИ ОЦЕНКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОДИТНАТА ДЕЙНОСТ

Издадена от Министерството на финансите

Обн. ДВ. бр.66 от 23 Август 2016г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят условията, редът и начинът за извършване на външни оценки за осигуряване на качеството на дейността по вътрешен одит в публичния сектор.

Чл. 2. Целта на наредбата е да осигури:

1. единен подход при осъществяване на външните оценки на качеството на дейността по вътрешен одит в публичния сектор;

2. извършването на външни оценки само от лица, притежаващи необходимата квалификация и компетентност.

Чл. 3. Външните оценки имат за цел да се изрази независимо мнение за съответствие на дейността на вътрешния одит с изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит.

Глава втора. ВИДОВЕ И ОБХВАТ НА ВЪНШНИТЕ ОЦЕНКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОДИТНАТА ДЕЙНОСТ

Чл. 4. Видовете външни оценки за осигуряване качеството на дейността по вътрешен одит са:

1. външна оценка, извършена изцяло от външни оценители;

2. самооценка, извършена от вътрешния одит, с независимо потвърждаване от външни оценители.

Чл. 5. (1) Външните оценки в организациите, които са част от администрацията на изпълнителната власт по смисъла на Закона за администрацията, се извършват от служители на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите.

(2) В случаите, когато в шестмесечен срок преди изтичане на срока по чл. 7 не е извършена външна оценка от служителите на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите или не е предвидена такава в плановете по чл. 10, ал. 1, ръководителят на организация по ал. 1 възлага извършването на външната оценка по реда на чл. 6, ал. 1 и чл. 11.

(3) Външна оценка на качеството на дейността по вътрешен одит в Министерството на финансите се извършва от външни оценители, които не са служители на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите.

Чл. 6. (1) Външните оценки на качеството на вътрешния одит в организациите, които не са част от администрацията на изпълнителната власт по смисъла на Закона за администрацията, и в Държавен фонд "Земеделие" се извършват от външни оценители, избрани от ръководителя на организацията.

(2) Когато ръководителите на организации по ал. 1 са избрали външната оценка на качеството на вътрешния одит да се извърши от служители на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите, ръководителите им отправят писмено искане до министъра на

финансите, по което той се произнася в едномесечен срок.

Глава трета.

ИЗВЪРШВАНЕ НА ВЪНШНИТЕ ОЦЕНКИ

Чл. 7. Външните оценки се извършват поне веднъж на пет години считано съответно от датата на създаване на звеното за вътрешен одит или от последната външна оценка.

Чл. 8. (1) Външните оценки се извършват от лица, външни за организацията, които отговарят на изискванията по чл. 19, ал. 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

(2) Външните оценители имат право на свободен достъп до ръководството и вътрешните одитори, както и до цялата информация и до всички документи, включително електронни, свързани с дейността по вътрешен одит.

(3) При необходимост във връзка с извършването на външните оценки външните оценители могат да провеждат интервюта и да изискват от ръководството и от други служители в организацията информация, свързана с дейността по вътрешен одит.

Чл. 9. (1) Външните оценители трябва да изпълняват външните оценки непредубедено и безпристрастно.

(2) Външните оценители трябва да проявяват независимост и обективност при изпълнението на външни оценки. Външните оценки не може да се изпълняват на реципрочен принцип.

(3) Външните оценители представят писмена декларация за обстоятелствата по ал. 1 и 2 не по-късно от датата на започване на външната оценка.

Чл. 10. (1) Дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите изготвя стратегически и годишен план за провеждане на външните оценки, като взема под внимание броя на оценките, времетраенето им и разполагаемия капацитет. Плановете се утвърждават от министъра на финансите.

(2) За извършване на външни оценки на качеството от служители на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите се издава заповед на министъра на финансите по предложение на директора на дирекцията.

Чл. 11. Външните оценители, с изключение на служителите на дирекция "Вътрешен контрол" в Министерството на финансите, извършват съответните дейности от обхвата на външната оценка в съответствие с договор за възлагане, сключен между ръководителя на организацията или упълномощено от него лице и съответния изпълнител, при спазване на изискванията на законодателството в областта на обществените поръчки.

Чл. 12. (1) Обхватът на външните оценки трябва да е достатъчен, за да осигури постигането на изрично независимо мнение за съответствие съгласно чл. 3.

(2) Обхватът на проверките включва задължително:

1. статут и обхват на дейността на вътрешния одит;
2. професионална компетентност на вътрешните одитори;
3. оценка на риска и планиране на дейността по вътрешен одит;
4. изпълнение на годишните планове и годишно докладване;
5. планиране, извършване и докладване на одитните ангажименти и проследяване на действията за изпълнение на препоръките.

Чл. 13. (1) Външната оценка по чл. 4, т. 2 включва извършване на самооценка на вътрешния одит, за резултатите от която се изготвя доклад за съответствие на дейността по вътрешен одит със Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит. Докладът се изготвя съгласно чл. 14.

(2) Изготвените документи във връзка със самооценката се предоставят на външните

оценители.

(3) Външните оценители определят и извършват необходимите проверки относно направената самооценка, за да преценят:

1. адекватността на процеса по самооценка;

2. съответствието със Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит.

(4) Външните оценители изразяват съгласие или несъгласие със самооценката за съответствие на дейността със Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, което се включва в доклада за представяне на резултатите от външната оценка. При изразено несъгласие външният оценител се мотивира и уведомява ръководителя на организацията и ръководителя на вътрешния одит.

Чл. 14. (1) Външните оценители изготвят доклад за резултатите от извършените външни оценки, съдържащ обхват на проверките, констатации от извършените проверки и мнение относно съответствието на дейността по вътрешен одит със Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит. Независимото мнение включва една от следните оценки:

1. оценка "работи в съответствие" - когато дейността по вътрешен одит отговаря на изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит;

2. оценка "работи в съответствие, като са нужни известни подобрения" - когато са налице известни пропуски и слабости, които се преценяват като отклонения от международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, но въпреки това въздействието им е минимално;

3. оценка "работи в частично съответствие" - когато въпреки предприетите действия дейността по вътрешен одит не отговаря напълно на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Етичния кодекс на вътрешните одитори и/или на изискванията на отделни стандарти и не изпълнява ефективно основни изисквания;

4. оценка "работи в несъответствие" - когато дейността по вътрешен одит има съществени слабости, които накърняват способността на вътрешния одит да изпълнява своите цели и функции.

(2) Докладът може да съдържа:

1. оценка на използваните добри практики;

2. препоръки, отнасящи се до подобряване на дейността по вътрешен одит.

Глава четвърта.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШВАНЕ НА ВЪНШНИТЕ ОЦЕНКИ

Чл. 15. (1) Външните оценители запознават ръководителя на вътрешния одит с резултатите от извършената външна оценка, като му предоставят възможност да изрази становище в съгласуван между двете страни срок.

(2) След изтичането на срока за изразяване на становище външните оценители предоставят доклад с резултатите от външната оценка на ръководителя на вътрешния одит, ръководителя на организацията, в която се провежда външната оценка, и на одитния комитет, ако има сформиран такъв.

(3) Ръководителят на вътрешния одит може да изготви план за действие за изпълнение на дадените препоръки, който се одобрява от ръководителя на организацията.

(4) Одобреният план за действие се изпраща на министъра на финансите.

Чл. 16. При извършване на външни оценки на вътрешния одит на организации извън София външните оценители по чл. 5, ал. 1 се командироваат при условията и по реда на чл. 5, ал. 1 от Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 21 от 1991 г., бр. 2 от 1994 г.; изм., бр. 62 от 1995 г., бр. 34 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 40 от 1999 г.; изм., бр. 2 от 2008 г., бр. 2 от 2011 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. При външните оценки, в чийто обхват на проверките се включва дейността на звеното за вътрешен одит, извършвана при действието на Стандартите за вътрешен одит в публичния сектор, утвърдени с Постановление № 71 на Министерския съвет от 2014 г. за утвърждаване на Стандарти за вътрешен одит в публичния сектор (ДВ, бр. 31 от 2014 г.), и международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, се изразява независимо мнение за съответствие на дейността по вътрешен одит с приложимите за периода стандарти.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 29, ал. 4 и чл. 53а от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

§ 3. Наредба № 1 от 2011 г. за условията, реда и начина за извършване на външни оценки за осигуряване на качеството на одитната дейност (обн., ДВ, бр. 8 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2011 г.) се отменя.